

Про те, що іменник *русь* на місці форми *русичи* в списку XVI ст. читається не випадково, свідчить також Синодальний список “Задонщини” XVII ст., де подібний текст спотворений, а означення до слова *Русь* немає: “Шибла слава к мору и к Ворнавичом и к Железным вратом, ко Кафе и к турком и ко Царуграду, и што *Русь* [виправлено видавцями, у рукописі – *Ру*] поганых одалеша” (553). У “Сказании о Мамаевом побоище” є ще один варіант цієї фрази, але слово *Русь* збереглося: “Превознесесе слава Русько (по) всѣмъ землямъ; поиде вѣсть по всѣмъ городомъ: къ Орпачу, Криму, къ Кафѣ, къ желѣзнымъ вратомъ, къ Царю городу на похвалу: “*Русь* поганыи одолѣша на полѣ Куликовѣ, на рѣчкѣ на Непрядвѣ””.

Отже, можна припустити, що, переписуючи текст “Слова о полку Ігоревім”, книжники змінювали не лише його орфографію відповідно до правописних норм свого часу, а й заміняли слова, значення яких стало незрозумілим.

У доповіді **Ю. Мосенкіса** “Редедя” було окреслено проблему походження антропоніма *Редедя*.

Н. Назаров у своєму виступі “Живыя струны” висловив низку міркувань щодо ритмічної організації тексту “Слова...”.

Олександр Іваненко
м. Київ

Отримано 9 серпня 2018 р.

В Інституті літератури

ШЕВЧЕНКОЗНАВЧИЙ СЕМІНАР “ДИСКУСІЙНІ ПИТАННЯ БІОГРАФІЇ ПОЕТА: ПЕРСПЕКТИВИ ДОСЛІДЖЕННЯ”

12 червня 2018 р. в Інституті літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України відділ шевченкознавства провів черговий шевченкознавчий семінар, цього разу на тему “Дискусійні питання біографії поета: перспективи дослідження”. У доповіді “Рід Шевченкової матері Катерини Бойко” **Г. Карпінчук** на основі архівних документів (метричних та інвентарних книг, сповідних розписів, ревізьких реєстрів Центрального державного історичного архіву України, м. Київ, Державного архіву Київської області, Державного архіву Черкаської області) спростувала твердження про те, що ця гілка Шевченкового роду не мала спадкоємців; також дослідниця відкинула припущення про Агафію як матір поета та сестру Катерини Бойко. **О. Боронь** у виступі під назвою “Як Тарас Шевченко познайомився з Іваном Сошенком? (повернення до проблеми)” констатував паралельне існування в шевченкознавстві двох версій: через брата дружини Василя Ширяєва – Василя Соловйова, що навчався в петербурзькій Академії мистецтв, або в Літньому саду, де Сошенко випадково зустрів свого земляка. Першу версію прийнято в академічній науці, друга, яку на основі повісті “Художник” обґрунтував у 1960-х роках П. Жур, набула популярності в широких читацьких колах. **О. Боронь** висловив додаткові міркування на користь вірогідності історії про знайомство художників на квартирі Сошенка, а гіпотезу Жура піддав аргументованій критиці. **Р. Харчук** у доповіді “Які свої вірші Олександра Псьол пересилала Шевченкові на заслання?” зауважила, що в шевченкознавчій літературі спостерігається плутанина щодо віршів, які Псьол пересилала Шевченкові на заслання: ця плутанина стосується і назв віршів, і їх кількості. Дослідниця з’ясувала, які ж саме вірші Псьол передала на заслання поетові. На думку **Р. Харчук**, писати Псьол почала під впливом Шевченка. Доповідь “Знову про “білі плями” в біографії Шевченка і ще дещо” виголосив **Г. Грабович**, зосередившись на недостатньо висвітлених у шевченкознавстві епізодах життя поета. У дискусії, яка дала змогу глибоко й багатопланово осмислити порушені питання, взяли участь П. Вольвач, С. Гальченко, Т. Калініна, Н. Орлова, О. Федорук.

Євгенія Лебідь-Гребенюк
м. Київ

Отримано 18 червня 2018 р.